

Abraham Hans
DE VLAAMSE BOSKEREL

XVI. DE VERDOEMDE HOEK

't Schemerde reeds.

Lode, de doodgraver, had haastig twee graven gedolven.

't Kleinste in gewijde grond, had zijn prooi al, een ruw kistje, en de aardklompen bonsden hol op het hout en verborgen het dra. Zoetes kind rustte nu, niet ver van Toria, maar wel ver van de moeder, wie het niet toegelaten was om bij haar wicht de eeuwige slaap te genieten. 't Ander graf gaapte donker tussen de brandnetels, onder onkruid, steengruis en glasscherven. Een lange, ongeschaafde en ongeverfde kist stond nu op de groeve van een man, die enkele jaren geleden zich in het bos verhangen had.

Lode had zijn akelige arbeid in stilte willen doen, maar de dorpingen hadden de beweging op het kerkhof bemerkt en traden nu nader.

— Gaat ze er onder? vroeg er een, een dronkaard, die dikwijls wijf en kinderen sloeg, maar zijn eigen verachtelijke lafheid nooit gevoelde. In de verdoemde hoek, stamp ze er al maar rap in, Lode!

Hij schopte tegen de kist en het hout kraakte onheilsPELLEND.

— Let op! kreet een vrouw. We zouden ze nog kunnen zien en dat ware lelijk. 'k Zou er van dromen!

— Ja, wees maar voorzichtig! spotte een derde. Ge moogt zeker zijn dat er wel een half dozijn duivels gereed staan hier bij ons, om haar naar de hel te sleuren, recht de ketel in!

— 't Is algelijk een grote kist, 't is jammer. Hadden ze haar in een zak gedraaid als een hond en mij dat kostbaar hout gegeven.

— Gierige Pe is daar weer. Hij zou zijn eigen wijf in een oude zak begraven.

— Bah! ja, hernam de verachtelijke kerel, de wormen knagen zowel door hout als door een zak.

Dokter Vermeire trad nader. Hij wilde Zoete de laatste eer bewijzen, zelfs hier op het verdoemde Geuzenkerkhof.

Enige dorpingen zwegen nu, maar anderen hadden geen eerbied meer voor de oude geneesheer, die immers bij mijnheer de baron in ongenade was gevallen.

— Nu gaat ze, begon er weer een, ziende hoe Lode de kist naar de rand van het graf trok. Laat ze maar vallen, ze kan er maar liggen!

— Hebt ge dan geen koord? vroeg zacht de dokter. En de koorden, die ge altijd gebruikt?

— Die, meneer! O neen, dat kan niet, ik zou ze nooit meer mogen gebruiken voor andere begravingen in gewijde grond.

Achter de kerkhofmuur steeg scherp gefluit op.

— 't Is Lucifer! spotte er een.

— Weer u Lode, de duivels zijn ongeduldig, hernam Pe.

Dan klonk weer dat langgerekt, vreesaanjagend oe, oe, oe! De kist viel met een doffe slag in de groeve.

— Lafaards, eendelijke lafaards! klonk een zware stem.

Toon Verdonk stond daar.

— Uit de weg, of ik breek u allen armen en nek, tierde hij. Hier die spade en hij rukte de doodgraver de schop uit de handen. Ik zal Zoete de laatste eer bewijzen, hoort ge het, de laatste eer. Ha, in de verdoemde hoek. Zoete, ik zal uw graf wijden, ik, de Vlaamse boskerel.

Driemaal liet hij een klomp aarde op de kist vallen en sprak luid:

— In de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes! En nu Zoete, slaap wel, ge hebt nu de rust. O, gij lafaards, daar bij de kerk in de adellijke grafkelder ligt er ook een die zich verdaan heeft, ook een ongetrouwde moeder, maar met een lange naam.

— Toon! smeeke Vermeire.

— Neen, dokter, nu wil ik spreken. Nu zal ik spreken. Dat ze dan doen wat ze willen. Ja, die verdeed zich ook, maar toen hilde en tierde er niemand en toen waren er honderden op de begrafenis, want die was geen boskeerlin als Zoete! O, die lafaards, het is een van hen, die gesmaad wordt, een van hun soort en ze voelen het niet. Ze trappen op zich zelf en ze weten het niet! Ze roepen hun eigen vernedering uit. Maar zeg hun dat eens, ze geloven het niet!

De menigte was door Verdonks plotseling en heftig optreden verrast geworden, maar begon nu te morren.

— Waar is de vader, waarom huilen ze tegen die schelm niet? Ze kennen hem toch even goed als ik. Maar als hij morgen met bevelen komt, dan beven ze al weer!

— Ah Verdonk, encore vous! klonk het nu.

De twee gendarmen verschenen.

— Ze zijn daar ook, spotte Toon.

— Toe ga heen! drong Vermeire aan.

— Neen, dokter, neen, waarachtig niet!

De grafmaker fluisterde iets tot de brigadier en die sprong nijdig op de boskerel toe.

— Allons, vite. Allons, rendez. Allons, keef. Kij, qu'est-ce bêche en flamand? vroeg hij dan aan zijn ondergeschikte en dan gelastte hij die Verdonk te gebieden de schop terug te geven.

Maar Thildes vader verzette zich.

— Non! riep hij. Zoveel Frans ken ik ook. Non, voor alle duivels, ik zeg non. Ik zal Zoete begraven. Hoort ge dat. Ik heb haar graf ook gewijd. Zie, met één arm werk ik nog rapper dan Lode met twee!

De brigadier wilde Verdonk vastgrijpen, maar de stroper werd woedend, en dreigend verhief hij zijn gevaarlijk wapen, huilend:

— Non, zeg ik, non!

Vermeire nam zijn arm en smeekte:

— Toon gehoorzaam, denk aan Thilde.

— Neen, ik zal Zoete begraven!

De brigadier schuimbekte van woede. Hij gaf zijn helper een wenk, beiden vielen op Verdonk aan, en onder het geschreeuw van de menigte, ontstond daar bij Zoetes half gevulde groeve een ontzettende worsteling. Verdonk verweerde zich als een dolleman, wrong zijn lijf in allerlei bochten, schopte, zwaaide zijn enige arm, beet zelfs. En altijd maar door hilde hij:

— Non, bij God, non, loeders, non, zeg ik, non, met al uw verdoemde wetten!

Maar op het laatst werd hij overmand en geboeid. Hijgend lag hij op de slijkerige grond bij dat graf van de ongelukkige, voor wie hij zo gehandeld had.

— Une sale affaire pour vous! tierde de brigadier. En arrière! riep hij tot de menigte, die verrast, verbaasd was, en de boskuil bewonderde, al was deze nu ook gevangen.

Verdonk tierde en vloekte in zijn machteloze woede. Vermeire boog diep ontroerd over hem neer en mompelde:

— Toon, toch, man, waarom deelt ge niet wat ik U zei?

Maar de brigadier greep Verdonk bij de nek en trok hem op. Toen de aangehoudene weigerde voort te gaan, sleepten de gerechtsdienaren hem het kerkhof af, naar de gevangenis, een kelder van de herberg, die tevens tot gemeentehuis diende.

Lode vulde de groeve en ging haastig heen. Zoete rustte nu op het geschuwde Geuzenkerkhof, begraven bij de slechtaards, nevens een die zich verhangen had, gescheiden van haar dode wichtje. De brigadier begaf zich naar het kasteel en nog diezelfde avond werd Verdonk in een oude koets naar de centrale gevangenis te Ieper gevoerd.

Dokter Vermeire ging met bezwaard gemoed naar de hut van de

boskerel. Hij moest Thilde meedelen wat er op het kerkhof gebeurd was. Hij sprak woorden van troost en bood het beproefde meisje aan haar intrek te nemen in zijn woning. Eerst had Thilde gekermd om de aanhouding van haar vader. Dan hief zij het hoofd op en keek met brandende blik de dokter aan. Vermeire begreep dat thans bij het jonge meisje de kerelsaard ontwaakt was. Want plotseling op al zijn overreding om hem te vergezellen zei ze kort maar beslist:

— Ik blijf hier, en wacht!

bewerking © 1982-2018, Jan MARCHAU

ABRAHAM HANS

DE VLAAMSE BOSKEREL

volksroman bewerkt door Jan Marchau

bewerking © 1982-2018, Jan MARCHAU

HELIOS N.V.
ANTWERPEN / AMSTERDAM